Christus patiens

Hugo de Groot

bron
Hugo de Groot, *Christus patiens*. Thomas Basson, Leiden 1608

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/groo001chri01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

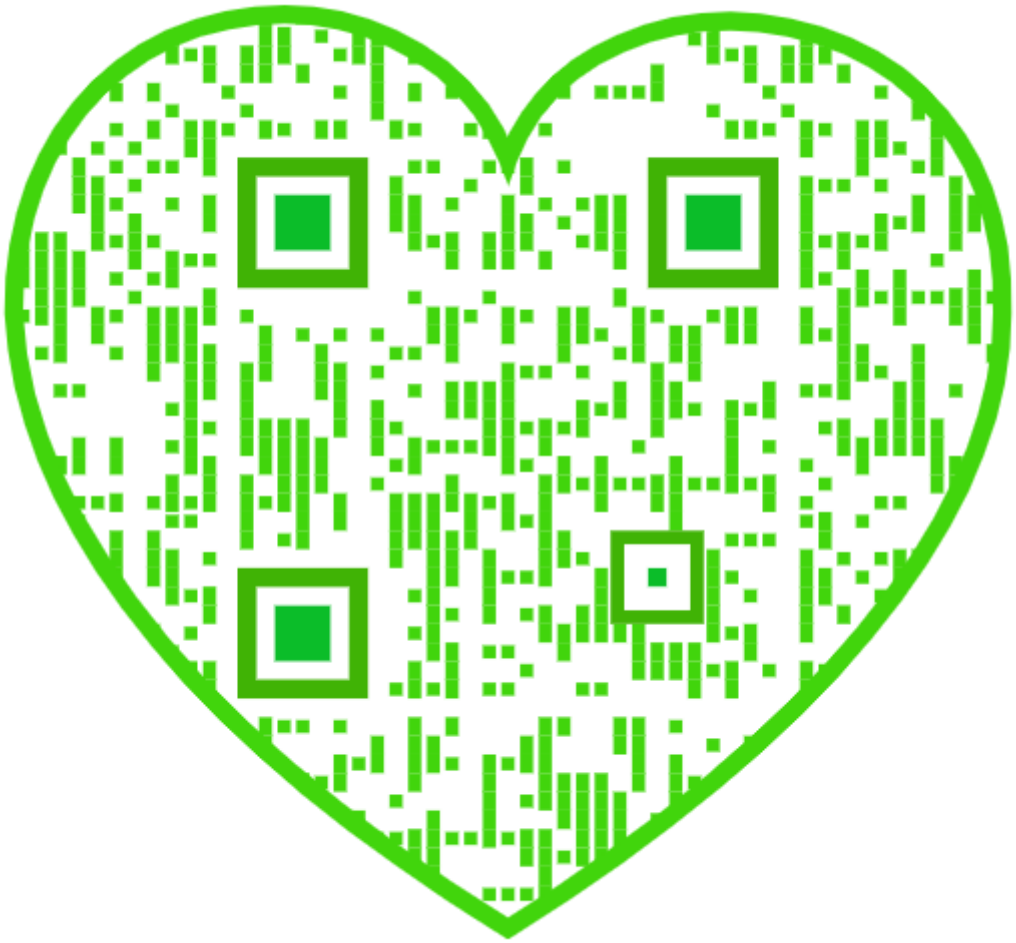

Viro perillustri Petro Iannino, equestris dignitatis, *senatus Divionensis principi,* Regi Francorum ab interioribus consilijs, eiusdemq*ue* Regis *ad Ordines Federatae Belgicogermaniae legato.*

NOn erat quidem in animo, Vir Amplissime, vlla iuvenilium operum editione famam forte imprudenter hactenus lacessitam denuo periclitari, ac nunc maxime cum eo munere distringar, cuius gravitatem severiores iudices non satis tuto collocatam apud eum existimabunt, qui istorum lusuum nondum serio oblivisci didicerit. Sed mutare institutum cogor, cum video maius mihi famae discrimen subeun-

dum esse, si cum tu mihi tot atque tanta beneficia & quidem tam aperte praestitisses, memoriae eorum a me nullum publicum extaret testimonium. Hoc est quod me excutere omnem paupertatem meam iussit, & in ea quaerere munus non pretio tantu*m* sed & mole exiguum, & quod sic etiam testaretur quam longe nostra omnia infra meritorum tuorum magnitudinem iaceant. Et ecce inveni quod offerem, non trepidus & quasi fulgorem legationis tuae respiciens, sed securus & certa fiducia exceptum a te iri ea comitate qua literas & studiosos literarum foves, & quam ad me vsq*ue* demisisti. Patere igitur quaeso clarissimum nomen & Gallicis annalibus perpetuo celebrandum huic libello asscribi, vt videant hoc signo

homines me qui gratus esse non potui, sponte tame*n* ingratum non fuisse. Verissima Gallorum laus est humanitas, maxime in externos: sed tua illa notos hactenus limites excessit, ideoq*ue* non genti communis, sed propria est tibi. Iuvenem, in quo nihil erat laudabile, nisi bonarum artium cupiditas & eminentium virorum admiratio, animatum aspectu & sermone tuo, quod multu*m* fuerat, vltro etiam, cum dignitatis tuae venia id dixero, in amicitiae interioris sinum admisisti. Insuper quae ad me ornandum pertinebant eorum tu occasiones omnes rapuisti, animo non tantum benigno atq*ue* propenso, sed prope dixerim, paterno. Quod nisi ista privatim mihi praestitisses, quae sperare improbum fuerat, tamen quam

mihi cara est patriae salus ta*m* tibi eram publico nomine obligatus. Princeps ille vester fortissimus idem atque optimus, & qui amicitias docet no*n* vtilitatis modo sed ex animorum integritate aestimare, vt qui pro acceptis tanto maiora reddit quanto ipse omnibus maior est, saepe quide*m* & summis beneficijs ostendit, quam cari sibi essemus Batavi, nunquam tamen evidentius quam cum nostri causa te a latere suo seposuit. Hoc enim tunc visus est dicere: En hic ille est cuius sapientia & fides in nomen Gallicum, regnum hoc quod nunc est florentissimum, non modo ab externis manibus servavit, sed ab intestinis quoque discordijs sanavit, & quae maxime labefactata erant, maiestatem regiam, legum auctoritatem, aerarij vi-

res ita mecum restituit, vt a prima Francoru*m* origine firmiora nunquam fuerint, & ipsis vulneribus profecisse videantur. Hic est qui si quando magnum hoc corpus aliqua sui parte morbum senserit ad labora*n*tia membra continuo mittitur, cuius adventu luxata in locum redeunt, tumentia fidunt, diducta coalescu*n*t. Huius ego mentem cunctis artibus imbutam & gravissimis laboribus exercita*m*, huius provida consilia, quibus ad res maximas vti felicissime soleo, vobis Batavi dono periculosissimo hoc vestro tempore, vt ipso suasore aut bellum geratis fortiter aut pace*m* faciatis prudenter. Istam regis tui bonitate*m*, istam nostri cura*m* tu quoque, Iannine Amplissime, ad nos attulisti: & sive cum adversarijs colloquia, sive cu*m* vicinis

federa, sive ordinandus reipublicae status consilium posceret, dixisti sententiam non vt Gallus, sed vt noster: imo hoc ipso noster quia Gallus. Ab omni aetate oppressis iniuria ge*n*tibus in vestri regni potentia subsidium fuit. omnes per Europa*m* sui iuris populi libertatem vestris auxilijs acceptam non semel ferunt. hoc sentiunt Veneti, sciunt Helvetij & Rhoeti, meminit Germania. sed propior inter nos coniunctio, qui etsi imperio & locis separamur, totis tamen animis vnum sumus. Vidisti quis esset cum huc primum appulisses ad te videndum concursus, quam non ficti adve*n*tum tuum non tibi sed sibi gratulantium vultus. quia ista navi duo maxima bona, regis favore*m* & tuam sapientiam advecta interpretaba*n*tur.

Sed crede, expectationem, quae fuit maxima, praesentia tua longissime vicit: neque te vlla ex parte tam laeti exceperunt homines quam inviti dimittent, quandocunque te res Gallicae & curae maiores a nobis revocaverint. Mihi sane quam id te*m*pus triste venturu*m* sit haud facile verbis expresserim: auferet enim mihi praecipuam felicitatis meae partem. Bene tamen est quod neque memoriam qualemcunque mei apud te, neque honorem qui ex consuetudine tam illustri mihi contigit, vnquam poterit extinguere. Idque ipsum vt quam plurimi nossent, quando id mea non parum intererat, hac publica allocutione curandum censui: qua animi tibi devotissimi pignus Tragoediam hanc offero. Quod dignum te esset,

cum a me dare non possem, a materia sumsi, qua nulla est aut facto acerbior, aut fructu laetior, aut vndique sanctior. Haec eade*m* est quae sola Christianorum mentes adeo dissociatas atque divulsas, & tanto inter se odio certantes quanto amore deberent, ferme invitas adhuc continet, neque in immensum a se invicem discedere patitur. Quo quide*m* argumento non poterat inveniri aliud isti tuo animo convenientius, qui ia*m* dudum luctuosis huius saeculi dissidijs ingemit, & pace*m* Ecclesiae, quam nos optare tantum possumus, etiam quantum in se est, est autem plurimum, procurare instituit. Vt enim ea quae ad salutem necessaria est veritate stabilita, in ceteris inter iniustum dominatum & effraenem licentiam ordinata liberta-

te, partes ambitione, avaritia, privatis denique studijs & quae per bella invecta est maledicendi faciendique impunitate plurimum incensae paulatim in fedus redeant, ad eam rem regis vestri principum Christianorum principis auctoritas, tum vero tua ac tui similium lenitas atque moderatio spem maxima*m* praebet: quam aliquando ad exitum perducat ille qui nos in commune sanguine suo redemit: cuius ineffabilis beneficij memoriam hac Tragoedia, si non fausto successu, at pio conatu expressimus.

Lectori.

A*Rgumentum hoc, religionis non dubie caput, iam olim Gregorius Nazianzenus in morem Tragoediae digerere ausus similes aliorum conatus a morosis iudicijs exempli sui auctoritate absolvit: post quem Latino sermone alij idem aggresssi sunt, ita tamen plerique vt post se venturis eandem materiam accuratius tractandi spem non praeciderent. Ad eorum numerum nos postremi accessimus, dum studemus horas ab alijs occupationibus recisas ita poeticis exercitijs permittere, vt Christianis cogitationibus non perirent. Sed dum quaerimus historiam Tragoedia dignissimam in difficillimam simul incidimus. Nam cum omnis narratio quae ex sacris literis depromitur Poëticae inventioni quam minimum indulgeat, tum haec ante caeteras multiplicibus circumstantijs variata est, quas omittere negligentiae, invertere pene impietatis foret. Harum autem nonnullae quam non vltro eum cultum induant quem Tragoedia sibi proprium fecit, mihi quoque, nisi experto, vix crederem. Habuit & hoc molestiae nonnihil quod multa per internuntios repraesentanda fuerunt: neque enim per*

leges Tragoediae licuit, aut capturam Christi miraculis insignem, aut cruce pendentis supplicium in scenam producere: quin & ipsa inquisitio tum Pontificum tum Pilati ante oculos poni, vtpote intus facta, non debuit. Vt autem ipsius Tragoediae dispositionem breviter indicem, ea circuitu suo id tempus amplectitur, quod ab ea noctis parte, qua Christus post coenam foras egressus est, ad vesperam sequentem, quae erat parasceue, interfuit. Locus est partim in ipsae vrbe Hierosolymorum inter templum & praetorium, partim extra vrbem in itinere ad sepulchrum: quod exemplo non caret, vti nec chorus quem duplicem fecimus. Prior constat ex feminis Iudaeis quae Iesum dominum nostrum non pro eo qui erat agnoscebant, sed vitae sanctimonia & miraculis permotae prophetam esse credebant, aut ex veteribus aliquem ad vitam resuscitatum, aut veteribus non minorem. Posterior est custodia militaris. Mutas quoque personas nonnullas inducere oportuit, ne loquentium numerus legitimum modum excederet. Tales sunt apostoli novem, sacerdotes qui cum Caiapha exierant, consilium Pilati & satellites, seniores populi turbae permixti, mulieres Galilaeae & aliae a

cruce redeuntes & mox corpori affusae. Christo autem primas loquendi partes ideo tribuimus, quia sequentia ferme ipso silente transiguntur, neque per alium potuit commodius in ipso initio argumenti maiestas explicari. Rogo te, lector, vt honestum otij, quod sane non superfuit, oblectamentum benigne interpreteris. quod si eius voluptatis quam ego in scribendo cepi tibi pars aliqua in legendo continget, is eventus spes meas vicerit.

Iosephi Scaligeri

Q*Vos gravida ingenijs aetas tulit ista poetas*
Paucis nativo contigit ore loqui:
Larga quibus passim torrentia divite vena
Carmina non tacitae grandinis instar eunt:
Sed veteris genij frigent defecta calore,
Aut referunt aevi semina prava sui.
Sed quicunque tuos Groti divine libellos
Sola moraturos lumina docta leget,
Versiculos illos vel saecula prisca tulisse.
Saecula vel rursus prisca redijsse putet.

Personae.

IESVS CHRISTVS dominus noster.
Chorus Iudaearum mulierum.
PETRVS apostolus.
PONTIVS PILATVS Iudaeae procurator.
CAIAPHAS pontifex maximus.
IVDAS ISCARIOTES.
Turba Iudaeorum.
NVNTIVS prior.
NVNTIVS alter.
Chorus militum Romanorum.
IOSEPHVS ARIMATHENSIS senator.
NICODEMVS senator.
IOANNES apostolus.
MARIA mater Iesu.

Errata.

Pag. 6 lin. 5. scribe medius. *ibid. l.* 12. *dele punctum. p.* 12. *l.* 11 benignloris. *l. ead.* fratrum. *p.* 26. *l.* 14. calentes *p.* 28. *l.* 3. quo. *p.* 44. *l.* [21] astantum.
Interdum distinctiones expressae minus apparent in quibusdam exempl[is] ut p. 45. *l.* 5. *ante* cecidit, *& alibi. Reliqua autem excusabit absentia.*

Hvg. Grotii Tragoedia Christvs Patiens.

Actvs Primvs.

IESVS.

O *Qui futurae sortis immense arbiter*
Rerum potente fata moliris manu,
Supreme mundi genitor, & genitor meus
Mundo prioris, omnia aequavi hactenus
Imperia factis: si quid vlterius iubes
Paratus asto: cuncta quae timeo feram:
Hac lege veni. Quem tamen finem gravi
Statuis labori? Nulla me vidit dies
Secura: crevit ipse dum fertur labos,
Maloque patuit semper in peius via.
Paterna summi templa deserui aetheris
Nec natus exul. pauperem pressi casam
Stabulique prima turpis incunabula
Male notus infans: parvus, infelix, miser
Iam dignus hostis rege Iudaeo fui.
Nondum annus alter ierat, aetati parum

Nimium tyranno, dirus Ephratias nurus
Orbavit ensis: turba puerorum cadit
Dum quaeror unus, meque dilapso fuga
Cruentus error perdidit tantum nefas.
Centum per orbem cognitus miraculis
Patrem probavi. Livor adversum furit,
Et ipsa virtus peius Herode nocet.
Pater quid istud? semper agnoscor tuus,
Semper recusor. Persa me coluit magus,
Et ante parvos iacuit infantis pedes,
Suoque Mithrae praetulit sidus meum.
At Abrahami gens ab aeterni tibi
Seposita saeclis, priscaque Isacidum domus,
Excussit omnem mente degeneri Deum.
Hinc contumaces bella Pharisaei mouent
Pietate fallax turba: at hinc in me trahit
Legum magistros dira pontificum cohors:
Illinc profani secta Sadoci minax
Regalis aulae purpura invisum premit.
Fidei quid vltra restat? ad nutus meos
Natura rerum cessit & fassa est Deum.
Vndae liquentis ebrios potus bibit
Galilaea pubes. depuli alienam famem;
Meam subegi: bisque vicenos dies
Ieiuna nullis ora violavi cibis.

Inter secantes dexteras crevit Ceres.
Satiatus ingens populus, & toto tamen
Plus est relictum. flabra compressit notus,
Et aestuantis ira detumuit freti.
Durata siccos vnda transmisit pedes.
Ferale morbi virus & membris grave
Arti negatum cedere humanae malum
Vox medica vicit. longa caligo fugit,
Meaeque caecus dexterae debet diem.
Auditur ille qui nec audivit prius
Silentiumque rumpit in laudes meas.
Quid illa sanctis semper adversa & Deo
Hostilis Erebi dira pallentis lues
Non pulsa nostris legibus mortalium
Habitata linquit pectora & vocem tremit?
Post opera tanta non satis Christo fuit
Prodesse vivis. victor ingenti manu
Fregi silentum regna, & infernum chaos.
Terris & astris & triumphato mari
Restabat orcus: per sepulchrales specus,
Per operta terris iura & vmbrarum domos
Imperia misi. funeris laceri calor
Animavit artus: mortis expulsum gelu,
Retroque in auras manibus patuit via.
Renatus ipso vivit ex tumulo cinis,

Meumque munus spirat. at Mors arctius
Regnare iussa nec solens damnum pati
Queritur retexi fata, nec census sui
Constare numerum. pro tot vmbrarum grege
Egomet reposcor victima horrendae neci.
Ergone tristis hora venisti tamen
Qua pereat orbis auctor & lethum premat
Vitae datorem? ruit in exitium meum
Ferale tempus, quaeque nunc vmbrat polum
Nox dum citatos agitat astrorum choros
Breves fugacis invidet vitae moras.
Quaecunque tandem vim parat capiti meo
Sors dura parcat trahere, ducentem sequor.
Impensa generi post tot humano mala
Post frigus, aestum, lachrimas, luctus, famem,
Accedat vnum, moriar: alienae reus
Culpae peractus spiritum fessum exuam,
Castusque terras tingat ingratas cruor.
Iam vaenit ingens anima: iam mortem meam
Mercatur atrox infularum factio,
Scelerique pretium dicit. Exacta est mei
Bona pars laboris: omne praesensi malum,
Et quicquid atra nox tegit vidi tamen.
Mens ante corpus pendet. horresco nefas,
Pressumque venis sanguinem exsudat timor.

Quo priscus ille cordis abscessit vigor
Diumque robur? feror in aerumnas, feror.
Heu morte dura durius mortis genus
Animique tristis languor, an totus perij,
An spes salutis restat? Atque vtinam patrem
Liceat precari. Lachrimis certe meis
Nihil negare solitus aliquantam mali
Partem remittat. fas sed aeternum Dei
Et praestitutus ordo venturi vetat.
Tot ante saeclis fixa totque oraculis
Cantata votum nescit in finem ruens
Flecti voluntas. Sed quid infernae moror
Calcare echidnae virus & torti vagum
Draconis agmen terere sublimi pede?
Primi parentis morte sanandum est scelus.
Morbum furentem sanguinis largus mei
Piabit imber. Gaudeat dira nece
Genus superstes: gaudeat mortalium
Quodcunque busto restat, & gentis piae
Cineres sepulti. viximus viventibus:
Moriamur in commune. Non possunt meae
Perire clades. cuncta debemus mala
Promissa terris, vincula & flagra & crucem
Titulumque sacrae mortis & fastidium
Gentis superbae. Turbine infesto tonet

In me parentis ira dum parcat meis.
Ne pereat orbis pereo. terrarum omnium
Succedo paenis. Quisquis extremum colis
Vtriusque Phoebi littus, aut recta face
Aestiva melius regna quae torret dies,
Quique in remota noctis immensae plaga
Glaciale plaustri sidus Arctoi vides,
Favete sacro. poscor aris hostia
Et maius agno Pascha. nostro sanguini
Donabit iras caede placandus pater.
Iam plena sacrum Luna post vernae citat
Aequata lucis spatia: plus aliquid die.
Dies tamen videbit & perdet diem.
Excors Iüda, tu licet valida manu
Venias Quiritum cinctus & noctis metu
Adversus unum, non tuis capior dolis:
Prodis scientem: sponte festino mori.
At vos magistro lecta socialis cohors
Adhuc fidelis turba, post festas dapes
Lymphasque heriles, mystico carmen sono
Sacrate: dumque ad nota properamus loca,
Vbi multa tacitis leniter suspirijs
Respondet arbor, quas ego ad sedes vocer,
Quae lex amoris, quam favens vobis Deus
Audite euntes. interim vigiles meam

Durate noctem, cedat ex oculis sopor,
Caelo supremas donec admoveo preces.

Chorvs Ivdaearvm mvliervm.

I*Am vehit praeceps per aperta noctem*
Mundus, & pronae properant tenebrae
Auream coelo redhibere lucem.
Non tamen ductor celeris choreae
Phosphorus clarum revocavit agmen,
Mane nec primi roseum rubentis
Buccinae signum crepuere nostrae.
Nos apud magni penetrale templi
Noctis insomnes vigilamus horas,
Discat vt sanctis precibus piatum
Crastinam pectus celebrare Phoeben,
Qua iubet fruges meminisse raptas
Memphidos regi metuendus exul.
Hoc sacrum totas viduabit vrbes,
Quaque Iordanes toties novatos
Ambitu certat satiare cursus,
Quaque se ripis negat & solutus
Stagna piscosae sibi miscet vndae.
Ire miratur Solymam colonos

Dactylis faetum nemus & fragrantis
Balsami ferrum fugiente vena,
Vnde non longe lituis avorum
Sponte concussi cecidere muri,
Monsque nimbosum caput aequat astris
Conscius fato senis irreperti.
Perdidit cives prius orbe merso
Cepheos regnum, sacra fabulosae
Dercetus mutans meliore ritu.
Huc Palaestinas properare gentes
Vidit Azotus geminaeque Iämnes.
Non Idumaeos Caparorsa clausit,
Non suos Lyddae tenuere muri,
Non decem princeps populis Damascus,
Non brevi nobis sociata regno
Impij nutrix generis Sebaste.
Venit & dictus populis dedisse
Prima scriptorum monumenta Phoenix,
Quem Tyros regum pretiosa luxu
Edit in lucem genitrixque Sidon.
Venit & siquis Syrus inter amnes
Audet intactos violare pisces,
Nec vagae numen metuit columbae:
Belus & quorum vada concolori
Turbidus vitro lavat, & vetustis

Finium bellis dubitatus Arnon:
Et quibus limo vada sulphurato
Pestifer donat lacus. hic inertes
Spiritus nullos patiuntur vndae.
Non tulit pinnas pelago natantes,
Non tulit remos mare verberatum.
Odit hoc omnes animas profundum
Et vetat mergi, nec odore quicquam
Saevius vastum minitatur aequor.
Ille depastus segetem veneno
Praeripit messes: abit in favillas
Omnis autumnus: cinis hausit arva,
Nequa non olim meminisset aetas
Vindicem flammam, piceoque coeli
Imbre damnatas perijsse gentes,
Cum sale infelix mulier gelato
Sensit in saxum riguisse venas
Impie caros miserata muros.
Misit aeternam sine prole gentem
Littus Essenum, quibus vna virtus
Foeta commendat viduum cubile.
Omnis in culpa Venus: omne lucrum
Aequa paupertas. nimis o beatus
Qui suum nunquam numeravit aurum
Publico tantum vigil. ille nostris

Maior aerumnis vitijsque maior
Lege communi socialis aulae
Postulat partem famis & laborum.
Quot fugis sparsos in vtrunque solem
Posteros sero patris Abrahami
Colliget vesper? tamen heu triumphi
More solennem feriemus agnum:
Ipsa libertas semel vt recessit,
Quam dies primus dedit Azymorum,
Non redit, quanquam iugulo petita.
Pars tenet Batti steriles arenas
Corniger gentes vbi fallit Ammon:
Pars vbi Nili Macetes ad amnem
Victor aurorae stetit. an tacebo
Carcerem nostri generis vetustum
Coctili cinctam Babylona muro,
Culta vel Tauri, dominumve Tybrim?
Quisquis extorris decora alta gentis
Nescit oblitus , neque saecla confert
Immemor, longo mala mollit vsu.
Iustius sortem queritur malignam
Qui domi servit. miserae tenemus
Semper Aegyptum, patriamque nunquam.

Actvs Secvndvs.

PETRVS.

I*Nimica nostro Romuli pubes Deo,*
Profaniorque turba sacrifici gregis,
Quaeque innocentes non refugistis manus
In me venite vincula. en vltro reum
Vereque sontem. quicquid est actum hactenus
Merui videndo: si quid est vltra mali
Merui timendo. me petenti non face
Vincenda nox est, non Latina vnum in scelus
Miscenda templi cum satellitio manus,
Non dux emendus, perfidoque amplexui
Ponenda merces: dabitur hoc gratis caput.
Huc huc adeste: stabitis, nec turbine
Collapsa subito terga percutient solum.
Dabo retorta sponte nodis brachia,
Et ipse plagis vultus occurret suis.
Saevire iam vacabit, an solae placent
Cum scelere poenae? segnis est vester furor
Nisi in immerentes? ratio constat criminum
Vtrinque: vobis facta quod fateor mea,
Mihi quod negavi. Iudices sancti, quibus

Iurata testes venditant mendacia,
Audite facinus. Gente Galilaea satus
Terras reliqui mariaque ut Iësum sequar.
Proles Tonantis vera res mortalium
Haeres paterno missus imperio regit,
Adestque coelo liberator patriae
Captivus ille vester, & sceptri potens
Quem iudicastis. impium agnosco genus
Ferosque mores stirpis & proavos truces.
Sic providae quietis & fati reus
Benigniores impias patrum manus
Et dira pavidus ora respexit puer,
Qui mox vocanti Nilon impositus solo
Vtrisque saevam depulit terris famem.
Sic lapsa ab astris mella & aetherias dapes
Pertaesa fixis rupe Sinaea patrum
Seditio castris praetulit Mosi Pharum
Et servitutem. nemo vates entheo
Impune per vos corde concepit Deum:
Sed nemo inultus. Memphis, & rabies locis
Inclusa vastis, inque se armatae tribus
Adeo exciderunt, mox peregrini iugi
Mutata toties iura, & Assyriae domus,
Aquilaeque Magni, rupta cum templi sacra,
Mediaque victor aede Romanus stetit?

Peiora restant. haec ministerio manus
Vtinam placeret. vertere infidas libet
Sedes, & omni sueta sceleri viscera
Eruere ferro. Testor infaustum nemus
Cui luctuosas Christus affudit preces,
Quaesisse caedem, mixtus vt vestro Cedron
Iret cruore. tela compressit mea
Cui tela tenui, verbaque exemplo iuvans
Sanavit hostem. pavidus, vt partem sui
Sine se iacentem sensit, huc vertit faces,
Visaque Malchus aure vindicta minax
Et saeva quatiens vincula incurrit manum
Notam medelis: tactus aufugit cruor,
Redijtque trunco pristinum capiti decus.
Nocuisse Christo profuit tantum: Sed o
Scelerata turba vulneranti parcitis,
Trahitis medentem. Tu quid omnes per reos
Te, Petre, differs? si magistrum vindicas
A te inchoandum est. Ille tu semper ferox;
Cunctas lacessens pectore invicto minas,
Primos ad ictus cumque fortuna fugis.
Rebellis & desertor & fluxa fide
Quid non patrasti? Robori quisquis suo
Spes credit altas, nec dolos animi timet
Frustra placentis, perfidis sed viribus

Incumbit, huc respiciat, exemplum grave
Sortis caducae, quamque sint fragili loco
Humana: primos vsque sed punit suus
Error superbos. Quid meis restat malis?
Abominando scelere faedavi dapes
Potus & vndas. hoc ne quod tantum nefas
Iurare potuit ore gustavi impio
Veneranda mensae sacra? Proh pietas, & hos
Ergo fugaces Christe lavisti pedes?
Quis me nivosis despuens Libani iugis
Gemino citatas capite Iordanes aquas
Satis piarit? Tune Callirhoes liquor,
An vos alumnum poscitis patrij lacus?
Non ipse Nereus quem super Nilus ruens
Caerulea turbat ore septeno vada,
Non illud olim quod stetit proavis fretum
Rubente crimen abluat fluctu meum.
A me petendus imber. Heu cessant adhuc
Lamenta? lachrimis contumax vultus fluat.
Sic sic eundum est. verbere illiso sonet
Crudele pectus. hi decent ictus manum.
Miserande debes haec tuis Cepha malis:
Quid das magistro? non ferunt luctum parem
Quae facio quaeque patior. vt totam occupet
Nox ista vitam seque flendam per meos

Dispenset annos, spiritus medios tamen
Gemitus relinquet, nec satisfaciet malis
Interque luctus anima deficiet suos.
Iam fletis oculi? flere vos decuit modo,
Tunc cum precandi tempus, at vos languido
Captos veterno vetitus oppressit sopor:
Certe priusquam staret hostile ad forum
Ac ter negantis ora respiceret reus,
Alesque lucis crimina occineret mea.
Quae me recondet regio? qua maestum diem
Fallam latebra? quaero nigrantem specum
Qua me sepeliam vivus, vbi nullum videns,
Nulli videndus lachrimas foveam meas.

PONTIVS PILATVS. CAIPHAS.

T*Arpeie superum rector, & magni pater*
*Mavors Quirini, quosq*ue *nunc melius colit*
Vrbs domina rerum, gentis eversae Phrygum
Prisci Penates, quando continget mihi
Vestras ad aras trahere votivos greges,
Vbi tecta coelo paria & auratas trabes
Gemmis rigentes, quaeque plausu personat
Populus subactis iura qui populis dedit

Theatra cernam, teque terrarum arbitrum
Magnanime Caesar, sive praesentem colit
Tua Roma supplex, proque toto quem dedit
Te poscit orbe, seu togatis coetibus
Te molliora regna Teleboum negant.
Ego nunc amicis heu procul, patria procul,
Honestus exul iubeor invisam polo
Fraenare gentem, quae superbo nomine
Pietatis odium moris humani tegit,
Scelerisque mundum damnat, & falso metu
Vnius omnes pariter abiurat Deos.
Lex vna legem nolle: non patitur regi
Infensus alijs error & discors sibi,
Simul rebellis turba iactavit iugum
Tam sueta vinci quam domari nescia.
Non sponte nostra, testor & fas & fidem,
Toties per vrbes fluxit Hebraeus cruor:
Sed vim proterva gens & insociabilis
Ni patitur audet. regna tractantes manus
Saevire ratio saepe & invitas docet.
Sed ibo visum quid sacerdotum velit
Sibi turba, quorum trepida relligio sacro
Instante nostris pollui tectis timet.
*Quis ille, que*m *tot vincla totq*ue*, homines premunt*
Ipso verendus ore nec sontem ferens?

Tu fare Solymi Caiapha princeps chori:
Quae nuntiatis scelera, quod fertis nefas?

Cai.

Custos Latinae pacis, a summo duce
Nobis secundum nomen, adduxit sacer
Reum senatus. scimus, haud nostrum putas
Obycere poenis posse non meritum caput.
Sed hic magistra quos vetustas edidit
Ritus retroque longa defendit dies
Convellere ausus intulit mores novos:
Nec illud almae sedis arcanum timens
Templo ruinam cantat, & plenis Deo
Minatur adytis. septimae lucis sacram
Turbat quietem, fasque de coelo datum,
Totumque Mosem legibus calcat suis.
Nec stetit in illis: sidera incessit furor
Summumque numen, plebe cum vili satus
Palam Tonantem vindicat patrem sibi.
Haec sunt piari morte quae vates iubet
Qui iura tabulis scripsit in geminis decem.

Pon.

Postquam ira belli mater atque auri fames
Artes nocendi reperit, & placidos suo
Praestare poterat nulla securos quies,
Infirma per se vita communi metu
In fedus homines traxit, alternam docens

Opem pacisci: moenia amplecti domos
Coepere: maius inde praesidium bonis
Subiere leges: poena respondet suae
Aequata culpae: redit ad auctorem malum:
Iustitia ab ipso crimine exemplum petit
Damno rapinas vlta, caedem sanguine,
Vt facere metuat quisque quod metuit pati.
Maiora poenis peccat humanis, Deum
Quisquis lacessit: magnus hunc vindex manet
Quem laedit: ipse fulminanti dextera
Tremendus orbi cur suas mortalibus
Mandaret iras? esse nec datur impio
Impune: vecors mentis attonitae pavor
Exagitat illum: sentit ipsum quod negat
Et cogitur timere vim non creditam.
Non peragit vnus tale supplicium dies.
In hoc iubetur vivere, vt nomen necis
Necique siquid restat horrescat diu.
Sin patria quiddam iura diversum sonant
Commissa vestrae vocis arbitrio luat.

CAI.

Quamvis avorum placita quod nobis manent
Donum fatemur esse Romanum, tamen
Omnis redacta iuris est nostri necem

Citra potestas, tu, cui magnus suas
Tradit secures gentis Ausoniae pater,
Ius imperij tuere. Quem trahimus reum,
Modo iam relicta sede natalis soli,
Vbi servat vnda Caesaris nomen tui,
Haec vsque ad vrbis tecta populorum agmine
Stipatus ibat, vulgus in bellum ciens,
Nefasque clamans liberam Latio premi
Gentem tributo. carminis magici nefas
Stygiumque fedus astruit fraudi fidem.
Nihil quietum patitur: excantat rogos,
Et ipsa turbat busta ferali sacro:
Queis capta monstris turba novitatum sequax,
Dominum salutat, illius laudes canit
Praesertque eunti nobilem palmae comam.
His ille studijs fretus addicit sibi
Possessa quondam sceptra Davidis domo.
Motu ex rebelli, quid nisi caedes viros,
Flammae penates, vastitas agros manet,
Cum iustus in nos saeviet Romae dolor?
Vnum perire satius, an populum putas?
Quin hic piamen omnium culpae datus
Cruore gentis redimat exitium suo.

PON.
Ambigua prudens causa consilium expetit.

Intro est eundum. Vos foris, quando libet,
Restate. vinctum milites sistent, vbi
Auditus a me iura pro factis ferat.

Chorvs Ivdaearvm mvliervm.

S*Olymae turres regnumque vetus,*
Cui victa tulit terra tributum,
Quae Niliaci finibus Isthmi
Procul Assyrium tendit ad amnem,
Cum procubuit tibi fuscus Arabs,
Mirata tuas cum venit opes
Decolor vstae regina plagae:
Tua certarunt federa magni
Ambire duces, celsa Canopi
Qui sceptra tenent, & Chaldaei
Late domini gentis Eoae,
Virtusque mari Sarrana potens:
Nunc heu quali sub servitio
Nihil, externis nisi praeda, iaces?
Vni tellus desponsa Deo
Quoties quoties mutavit heros,
Ex quo auspicijs non coepta bonis
Nova creverunt moenia templi.

Populusque inter vincula natus
Secum rediens sua fata tulit?
Scelus Antiochi patrumque nefas
Sedet in nostra cervice, sedet.
Aetas quid enim dira refugit,
Quae caelestis potuit flammae
Prima silentes spectare focos,
Fusoque suum sanguine fecit
Sacra iratum meritura Deum?
Ergo Ionios scelerata hominum
Commenta Deos turis aceruo
Placans iacuit nostra iuventus?
Fratrum post haec tempora caedes,
Toxica manibus mista maritis,
Matrumque dolos, & quae nemo
Credere posset Iudaea tulit.
Bis Romanis cessimus armis,
Bis victores nostros victor
Perculit alter: dominis tantum
Fortuna levis, nos iam toties
Transit eosdem.
Deerat nostris hoc nempe malis
Iuga cognatos diversa pati,
Dum pars Italas metuit virgas,
Partes alias regnat vterque

Fratrum proavis domita nostris
Ortus Idume.
Tu spes lapsis unica rebus,
Columen patriae, genus Abrahami,
Quem fatidico pius ore parens
Sperare suum iussit Iüdam,
Quem regis avi nablia cantant,
Vindex populi tibi sacrati,
Clausure tuos non frangenda
Pace triumphos, tunc cum leges
Feret vnius Iudaea tuas
Inter famulas libera gentes,
Quando nobis quando toties
Promissus ades?
Si nos vatum, quorum miseris
Constat multa iam clade fides,
Nunquam in laetis carmina fallunt,
Non tu longe. Per te sancti
Limina templi, per iuratum
Patribus nomen, quod lingua loqui
Nostra veretur, consanguineos
Respice luctus, propera, propera
Sancte precamur, votisque pijs
Tandem praesens disce vocari.

Actvs Tertivs.

IVDAS. CAIAPHAS.

Q*Vicunque puras scelere servatis manus*
Me fugite longe, fugiat & qui non nisi
Credenda peccat. Iste vultus polluet
Etiam nocentes. Vos quibus fas & nefas
Discreta, quos non tota migravit fides,
Quibus est amicus, filius, frater, piae
Quos mentis vllo nomine affectus tenent,
Occludite aures. nesciat commercia
Tam dira mundus. solus hoc norit nefas
Qui vendidit, quique emit. Vbi nunc pontifex,
Vbi dicta sacris turba, digni qui suis
Mactentur aris? Impium cerno gregem
Quo peius aether me videt demto nihil.
Audite vocis praesules notae sonos:
Gratis loquemur: sive testem quaeritis,
Habete verum: sive sontem quaeritis,
En confitentem. prodidi vobis ego
Animam immerentem, prodidi sanctum caput,
Plusquam magistri. scelere non possum manus.
Praeda levabo: munus ad dominos redit:

Habete lucro perfidi pretium doli.

Cai.

Meritone culpes temet ac peragas reum,
Te stabit intra cura. nec nos crimina
Aliena tangunt: nec tibi partas opes
Recipimus: a se nam cruentos respuit
Quaestus sacrato gaza Corbanae sinu.

Ivd.

Hoc fas & aequum vestra si pietas docet,
Probare facinus, execrari praemium,
Ibo ibo ad aras & nefando munere
Templum impiabo. nil ibi frustra Deum
Pro me precabor: vos sed vt culpa pares
Par poena teneat. debita haud vltra moror
Supplicia: dirae mortis ad nigros specus
Dux ille vester praeeo, vos aequum est sequi.
Coeli imperator, si nec ignavus vides
Humana, nec te fulmine armatum truci
Frustra timemus, terra quid meruit tua,
Quod tale monstrum portat, aut Sol, quod videt?
Si vetera credi genera poenarum iubes,
Accedat vnum. littus eripiant mihi
Demissa coelo maria, me fluctus premant,
Et fiat hominis poena quae mundi fuit.
Liquefacta taedas astra sulphureas vomant,

Quantumque coelo est ignis, hoc vna caput
Feriat ruina. quinque non tantum nefas
Fecere populi. pandat arcanos sinus
Et inferorum claustra magnum iustius
Non vlta Mosem terra. Iam quicquid mali est
Tuus in minora scelera consumsit furor.
In vindicando filio lentus pater,
Exitia machinare terrifica, horrida,
Nondum reperta. Facis? an haec faciet manus
Quod tu recusas? Dira coeligenum exulum
Feralis acies nata punire impios
Et facere, quid me hostile circumsistitis,
Quid territatis? Iamne apud manes mea
Decreta poena est? venio. quam partem sui
Mihi saevus aperit carcer? hanc, vbi sontium
Pater ille, cuius non litanti dextera
Frater recentis quarta pars mundi iacet?
An illa poscit regio, nostrorum ducum
Vbi turba maior, quos super mole eminet
Socer infidelis, qui suo ferro incubans
Invidit hosti regiae caedis decus?
Placet ante cunctos ille, qui rapto patri
Solio superbus, perdidit moriens humum,
Vltrice rutilas arbore implicitus comas.
En digna sese monstrat ad lethum via:

Sequor hunc: Iësum praeeo: supplicio pari
Anima anteverte sceleris eventum tui.

PONTIVS PILATVS. TVRBA IVDAEORVM.

H*Orresco totus: nec quid aut sileam aut loquar*
Decernit animus: liberant leges reum;
Invidia damnat. Fateor, offensam timens
Plebis patrumque crimen optavi datum,
Nullum repertum est. quicquid obiecit sua
Satis ipsa prodens odia coniuratio
Silentio revicit. En illa inclita
Pharisaea pietas: quia sub exesi fame
Pallore vultus & supercilio gravi
Vano canentes ambitu ac cupidos opum
Animos retexit, fit nocens, spretor Dei,
Sacrilegus: hinc tot illa scelerum nomina
Regnique crimen. Scilicet maris accolae
Inops inersque vulgus, & Galilaidum
Grex feminarum, spiritus facient duci
Tantos? ad istas Roma trepidabit manus?
At ipse regem se negat terris datum,
Regem fatetur: vnde non vllas sibi

Pugnasse dextras cum lacertos stringeret
Popularis hostis: sed feris mortalium
Odijs patentes traditas partes sibi
Verum tuendi: studia quos eadem iuvant
Paucos magistrae vocis imperium sequi.
Seu vera sunt haec, liceat impune eloqui,
Seu temere iactat falsa, quis mendacium
Capite expiavit? seu furit, poena est furor.
Sed & ipse quem nunc annui cultrix sacri
Structum parenti traxit ad templum dies,
Qui iuncta fini regna Agenoreo tenet,
Famae stupenda facta narrantis fidem
Frustra requirens, imperij civem sui
Habuit satis sprevisse, nec ludibrium
Damnavit vltra: dictus Herodi aemulus
Fulgente ab ipso cultus ornatu redijt.
Sed innocentem bis repertum saevior
Premit ira, metuens, credo, nequicquam scelus
Quaerens in illo, ne suum amittat scelus.
Animo semel praecepta proh quantam moves
Vindicta rabiem? talis ereptam furit
Recipere praedam notus in silvis leo.
Pudet, at metus subegit aequum vt fraudibus
Vellem tueri, iusque furarer dolis:
Ceu contumacis impetum pelagi timens

Obliqua fluctus navis oppositos secat.
Mos est vetusto, si qua Iudaeis fides,
Veniens ab aevo, liberum qua turgidas
Aestate ripas fugit Iäcobi genus,
Quoties renato vere Titanis soror
Pleno refulsit orbe, populi gratiae
Vnum e nocenti plebe donari caput.
Ego iam soluta non merenti vincula
Spe destinabam: sed meae clementiae
Elusit artes vis sacerdotum effera:
Quorum incitatu turba latronis petit
Vitam Barabbae. prima miscendo manus
Semper tumultu, sanguine humano calens,
Insontis odio factus insons, publicum
Meruit favorem. Nunc & ancipitem metu
Non vana carae visa turbant coniugis,
Quam nocte tota tenuit irrequies sopor:
Meque illa iam per sacra, per superos rogat
Ne iura violem, nilque peccantem bostium
Gratificer odijs. Ergone Hebraeos patres,
Et studia temnam traditae gentis mihi,
Et vna vilis anima tot subito mea
Benefacta perdet? clausa nunc his moenibus
Iudaea tota est: advenas quos vltimo
Ab axe misit orbis haud capiunt domus.

Quid si arma vulgus sumit, & coeptas semel
Non ponit iras? scilicet iudex pius
Magnum merebor pace turbata decus.
Meliusne morti dabitur? at culpa vacat.
Quin ista magna est culpa, quod fieri potest
Materia belli: ne periclo succubent
Imperia, saepe valuit in crimen timor.
Spes vna restat: terga iussis milites
Secuere flagris, si truci spectaculo
Se forte plebis satiet iratae furor.
En qualis adstat? sanguine & vibicibus
Rubent lacerti: vulnere exhaustum latus;
Humeros cruentos concolor vestis tegit
Mendacis ostri: proque serto regio
Vtrunque tempus asperae sentes premunt.
Spectate miserum.

TVR.
Tolle & hoc purga solum
Visu nefando: fige devotum cruci.

PON.
Vestrumne regem?

TVR.
Nulla consortem sui
Patitur potestas. iuris humani arbitrum
Quem Roma monstrat colimus: vnum Caesarem
Dominum fatemur: Caesari regnum eripit
Regnare quisquis sperat: atque adeo tuas
Res intuere. quam fidem praestas hero,

Si te timendum praefide exemplum incipit,
Impune magni laesa maiestas ducis?

Pon.
Crescit tumultus: saeviunt procerum simul
Plebisque voces: murmur incertum fremit,
Littorea qualis saxa ventorum fragor
Primus pererrat, cum procellas parturit
Coeli latentis ira, diffidit polo
Totoque trepidus nauta decedit mari.
Notus mihi iste strepitus. haec subitam mala
Poscunt medelam. Vos piatrices aquas
Huc ferte famuli. Testor hos puros ego
Vndae liquores, & meas testor manus,
Quas sordis expers imbre perfundit latex,
Nil sponte facimus: quod carens culpa perit,
Mea culpa non est. Iste vos teneat cruor.

Tvr.
Securus esto. quicquid huius pendere
Caedes meretur sentiat nostrum caput,
Nostrique generis sera posteritas luat.

Pon.
Ergo hic, vbi inter nobilis crustas soli
Surgit tribunal, iuris augusti locus,
Sedens profabor. Trahite damnatum cruci:
Servile rex Iudaeus exitium ferat.

Chorvs Ivdaearvm mvliervm.

IESVS.

T*E te miserum plangimus omnes,*
Tibi cum fletu lamenta damus:
Seu tu nigrae cura volucris
Raptus in altum flammante rota
Sentis dominos rursus iniquos:
Seu captivae quondam patriae
Sero nimium credite vates
Lachrimas fatis reddis ijsdem:
Seu qui nuper, post Iordanis
Puro lotas flumine gentes,
Nihil incestos veritus regum
Culpare toros, morte luisti
Saltatricis vota puellae:
Seu priscorum quicunque virum
Idem atque alius redditus orbi
Merso vitijs consulis aevo
Sanctus certe; tua quod virtus
Et facta probant. non tu posthac
Denso comitum stipante choro
Niveos mores & clara poli

Regna loqueris: non te aspiciet
Caecus sibi vix credulus ipsi
Vultu ignotum cernente diem:
Non clementes fugiet tactus
Omnibus herbis invicta lues,
Non te vires praebente tuas
Auctu tacito totidem panes
Hominum totidem millia pascent.
Vera exacti regula moris,
Prope plus vita quam voce docens,
Modo sectatrix quem turba premens
Angusta nimis littora questa est,
Montesque sua plebe minores.
Modo cui vestes, cui vincentes
Pondera ramos substravit ovans
Festo cantu nostra iuventus,
(Quid non possunt fortuna levis
Rerumque vices?) deserte tuis,
Prodite saevo duceris hosti,
Vindice nullo.
Non ita dudum spes afflictis,
Vnaque cunctis medicina malis
Vinctae loro cessere manus.
Per quem muti potuere loqui,
Nunc ecce taces. Repetit plagas

Aperitque novo verbere sulcos
Nobisque suas venditat iras
Romana cohors. en membra fluunt:
Nulli proprius dolor est parti,
Sed confusos abit in rivos
Vnum toto corpore vulnus.
Fatine etiam tute minister
Poenaeque tuae portitor ibis?
Quis migrantes habitare domos
Consuetus Arabs, regnansve cava
Rupe tyrannus tam dira iubet?
Necet o vtinam pressum ligni
Feralis onus, membra fatiscant,
Rumpatque labor tenui haerentem
Limite vitam. votum fuerat
Sic posse mori. quantis eheu
Servare malis? Fers ipse crucem
Quae te quae te miserande feret.

IES.
Ne Iudaeae ne me nimium
Plangite matres. vestro generi
Vobisque istas Solymae lachrimas
Servate nurus, quibus exitium
Triste minatur funesta dies.
Venient annis tempora paucis,
Cum faecundos vteri mulier

Questa tumores, dicet solas
Esse beatas, quas maternos
Nulla liquores pignora poscunt,
Cupiet tota cum rupe tegi
Misera & magnos sidere montes.

CH.

Eheu dirae victima morti
Non nos iterum visurus abis.
Non te lethi porta remittet,
Qualis nuper tibi clamatus
Sensit sensus esse reversos,
Venasque tua voce solutas
Iterum ferme riguisse metu,
Simul oblitum venit in orbem
Nigro surgens Lazarus antro:
Cum Sadoci domus errores
Malesana suos certo vidit
Teste refelli.
Pauci raro munere coeli
Potuere alijs reddere vitam,
Se nemo sibi.

Actvs Qvartvs.

NVNTIVS PRIOR. CHORVS IUDAEARUM MVLIERVM. NVNTIVS ALTER.

T*Andem execranda barbara, infanda, impia*
Facinora fugi, nec satis fugi tamen:
Quodcunque vidi sequitur, & totum scelus
Oculis oberrat.

CH.
Testis an certus venis
Supplicia vatis dira Galilaei ferens?

N.P.
Si qua est sub oras gens relegata vltimas
Quae coelum & astra mariaque & terras Dei
Ignara cernit, pellit vbi caedes famem
Et mensa similes ponit epulanti dapes,
Non ista faceret.

CH.
neminem insontis viri
Igitur misertum est: nemo ad haec gemuit mala?

N.P.
Sane misertum est: sed magis fera non fuit
Saevitia quam dum parcit. Vrgebat nimis
Exangue corpus pondere attritum suo
Infamis arbor, morsque iam steterat prope:

Sed lenis ille militum populus vetat
Miserum perire. socius aerumnae datur
Libyes creatus vrbe Theraea Simon.
Non illum amata ruris angusti quies
Defendit: vrbis vitia fugientem premunt
Vrbis furores: tractus ergo non suo
Succedit oneri, nequis ambigeret trahi
Et immerentes.

CH.
Pande iam totam simul
Factem malorum. fare quis paenae modus,
Quas vis dolorum rupit in voces. cupit
Animus quod horret scire. ne parce auribus.
Timor ipse finxit quicquid audiri potest.

N.P.
Quae pars ab vrbe frigidis Boreae patet
Proiecta flabris, cognitum bellis iter
Et certa semper cladibus nostris via,
Haec ipsa dirum Golgothae tollit iugum.
Non flore collem pingit herbescens humus,
Non laeta obvmbrat arbor: albens ossibus
Taboque sordens squallet humano solum.
Iacent nocentum non sepultae corporum
Putres reliquiae. quisquis aut ferro impius
Iugulum parentis hausit, aut matri suos
Foetus regessit, quisquis in fratris necem
Legit venena, quisquis ignotum hospitem
In nemore solo pabulum posuit feris

Hanc morte sedem meruit: agnoscunt suos
Tot scelera manes. Haec vbi infausta in loca
Vir Nazarenus languidum erexit gradum,
Praebetur aegri pectoris solatium
Qui lachrimosis editus myrrhae comis
Latex amarus dulce condivit merum.
At vix Iësus ore dignatus suo
Inane munus, respuit poenae moras
Luctuque forti totus incumbit malis.
Iamque ecce ruptis per vios venis pedes
Ferrum premebat. brachia in partes duas
Diducta: gemino vulnere adstrictae manus.
Dum tanta patitur monstra, dum tellus abit
Surgente trunco, deque sublimi rubens
Destillat imber, nulla tormentis viri
Donata vox est, donex infixus solum
Stipes momordit. Tum, velut coelo suo
Sic propior, ora pariter atque oculos levat,
Et positus inter tanta (quis credat?) mala
Miseratur alios, & magis flendos putat
Quibus ista licuit facere, proque ipsis timet,
Reusque veros falsus absolvit reos:
Ignosce, clamans: magna delinquunt, pater,
Sed inscientes. Militum interea ferox
Et sueta praedae turba, non visu trucis

Poenae moveri: nescius flecti rigor
Expulerat hominem. spolia nunc etiam petunt:
Nec operiri fata morituri vacat:
Viventis & cernentis exuvias iuvat
Secare: magna pars voluptatis ferae
Spectator ipse est. ludit in parvo furor,
Virique cultus pauperes in quattuor
Luere dominos. vna textu simplici
Quae se tenebat dividi vestis negans,
Adiudicanda sorte, casus arbitri
Munus pependit. Non minus poena fuit
Et hoc, tueri compares poenae duos,
Quos saepe sera nocte praedonum duces
Timuit viator devio abstrusos specu.
Hos inter ipse positus ambiguum facit,
Illisne maior debeat populus necem,
An sibi salutem. signat illos caedium
Numerosus index. tale de medio nihil
Cum turba legeret, quaerit & scire expetit,
Quod culpa nomen, poena quem titulum ferat.
Stabat super pendentis obliquum caput
Triplices tabella vocis ostentans notas,
Inscripta quales charta quae Solymos docet
Caeleste sacrum crescit in dextrum latus,
Quibusque sollers Graecia in famam suas

Dimisit artes, & quibus leges datas
Mundus Latinae praeda virtutis tremit.
His sensus idem: nomen & patriam ferunt,
Ipsumque regem gentis Hebraeae vocant.
Postquam dolentis ore se pavit diu
Huc torsit oculos saeva gens antistitum,
Et reperit aliquid tanta patienti mala
Quod invideret. tollat adscriptum decus
Praeses rogatur, ne vel ipsa vindicet
In morte regnum, seque privatum neget
Occidere verbo factus imperij potens.
At ille durus perstat, atque hominis modo
Donare vitam facilis hoc tandem negat.

CH.
Dum misera longos vita cruciatus trahit
Quo populus adstat ore, quis circum sonus?

N.P.
Non vna facies: dissonae voces strepunt.
Pars moesta vultu ac corde defixo stupet:
Pars morte lenta fruitur, & quantum potest
Extendit iras. motuum discordia
Alit ipsa motus: nanque miranda vice
Tristes acerbos lachrimae risus movent,
Risusque lachrimas. Fine Galilaeo procul
Comites secutae limen ad templi sacrum,

Modo quas ministras vita, nunc testes habet
Mors saeva amici, quo licet solo, fidem
Praestant dolendo. Lacerat haec vestis sinus,
At haec capillos, alia nudis vbera
Plangit lacertis: illius longe cavis
Resultat antris gemitus: hanc fletus rigant.
Stat ante cunctas moris exemplum pij
Pudica mater, lachrimas curius tenet
Cernique prohibet dolor ineluctabilis.
Quo vertat oculos nescit: an figat solo?
Qua misera mente sanguinem aspiciat suum
Terra fluentem? levet in altum lumina?
Dira videbit peste convelli ac trahi
Quos peperit artus. cernere alterutrum timens
Vtrunque cernit, seque permittit malis.
Propius parabat ire & amplecti arborem,
Sed haeret aegrum corpus, & medios gradus
Pedes relinquunt: Ipsa vox frustra exitum
Quaerit, potestque prope videri tristior
Pendente nato. claudit huic sanctum latus
Bis sex sodales inter adamatus pio
Iuvenis magistro. Triste vt aspexit iugum,
Animasque dulces non minus vita sibi
Dum vita mansit, sentit ille aliam crucem,
Graviusque torquet ille spectatus dolor.

Sed vtroque tandem fortior longi moras
Rumpit silentij. Sume depositum meum
Vterque: natum mater hunc pro me tibi
Posthac adopta: tuque Zebedaei puer
Quae fuit amici nunc tuam matrem puta.
Haec fatus iterum flexit in poenam caput.
At parte in alia verticem miles quatit,
Nostraeque gentis vulgus & gentis patres.
Tune ille, clamant, qui sacram rueres manu,
Idemque terna luce relocares domum?
Ostende vires. Ipse si tanti facit
Suamque sobolem magnus agnoscit pater,
Nunc opifer adsit, spesque confirmet tuas.
Per te data alijs ecquid auctorem suum
Salus refugit? rumpe ferrum & vincula,
Descende trunco: petitur haec regni fides:
Iam te sequemur. Nec satis scindi probris
A stante turba fuerat. Est qui stipite
Suspensus, animum nunc quoque homicidam probat,
Nec fieri in ipsa desinit poena nocens,
Ac sic profatur: Ille si credi cupis
Quem Deus Hebraeae gentis elegit ducem
Nos teque serva. Non tulit vocem impiam
Culpae necisque socius, & tandem ferum

Ponens latronem: nondum, ait, disces Deum
Et fas vereri, iusta quem legis sacrae
Vindicta deprehendit? Et peccas adhuc
Iterum luenda? Nostra debent crimina
Quodcunque patimur. Iste quid fecit mali?
Versusque ad ipsum: parce, te, misero, precor,
Mihi rex mihique dominus, & laetum tua
Cum te tenebit aula, sis nostri memor.
Ille annuit benignus, eque ipsa cruce
Largitur astra: Mecum, ait, mecum sacros
Tenebis hortos, veris aeterni loca,
Beatus hospes, antequam lucis parens
Aurora referat crastinum terris iubar.

CH.
Quid hoc? repente subsilit motu solum,
Et stare tellus nescit. auratos tegens
Sol ipse vultus limite ignoto fugit,
Et saeculorum lege contemta diem
Abrumpit aether, noxque luci debitas
Invadit horas. Dira quas portant minas
Prodigia? quanto est omnibus maius malum
Quod nec sui meminisse naturam sinit?
Sed ferijt aures cursus haud longe pedum.
Tu quisquis ille es quem satis nosci vetat
Caligo mundi, tam graves imple metus,
Aut solve.

N.A.
Perijt. habuit eventum furor

Damnatus astris, quemque, si possit, velit
Et terra fugere.

CH.
Nil queror. Lucem tibi
Coelum remitto. Tu tamen, quando loqui
Nobis relictum est, mortis effare ordinem.

N.A.
Vt crescere vmbras iussit, & medio aetheris
Cursu peracto longius Titan suos
Respexit ortus, igneae sensim comae
Perire: nulla nube praeductum caput
In se recessit. quarta restabat polo
Iam pars diei, si tamen fuit hoc dies,
Audita vox pendentis, haud qualem halitus
Inter necem vitamque deprensus daret,
Sed fortis & sonora: Quid Deus o tuum
Me derelinquis? turba crudeli ioco
Hoc vltimum fruitura, Thesbitae peti
Auxilia vatis ore mentitur fero,
Iamque adfuturum quantus aut ignem aut aquas
Coelo poposcit. Ille sed contra nihil:
Tantum cruore exhaustus & fractus malis
Sitim fatetur. Vase defusus latex
Amarus avidos spongiae laxat sinus:
Premit fluentem purus hyssopi viror,
Quem levat in altum dextera adstantis viri
Protenta arundo. Tincta fer ali mero

Ille ora rursus aperit & clarum intonat:
Habuere finem cuncta: nunc animam hanc tibi,
Tibi hanc ego animam magne commendo pater.
Haec dum profatur spiritus verbis comes
Prorumpit vna, nilque sensuros cruci
Artus relinquit. Ille iam liber tenet
Quamcunque sedem fortiter miseris Deus
Adscripsit. at nos perdito orbis sidere
Infamia agitant monstra: nos peragunt reos
Superi inferique. namque & vmbrarum vaga
Cursat per vrbem turba, quam sedis suae
Incerta tellus intimo eiecit sinu.
Laxata hiatu saxa deformi patent,
Latumque functis fecit ad vivos iter
Compage rupta tumulus: vnum manibus
Coelum sepulchrum est. redijt antiquum chaos:
Non legis aequae gnara, non patiens vicis,
Sed qualis ante conditam lucem fuit,
Nox atra populos intulit terris suos.

CH.
Sed inter haec portenta quae circum crucem
Mens plebis? Ecquis vultus astautum fuit?

N.A.
Lamenta fletu mixta femineo sonant.
Tum siquis ipsi notus & vitae comes
In morte adhaesit, ingemit tenebris diu

Piasque coelo tendit erepto manus,
Queriturque tantum facere dum licuit nefas,
Mansisse solem. magna nec vitae satis
Sibi certa turba est: parsque se, pars mortuum,
Pars luget orbem cecidit Ausoniae furor
Saevus catervae: pacis ignare manus
Torpent, & arma gelidus excussit pavor.
Dux ipse centum solitus imperio viros
Fraenare, iniqua iurat extinctum nece
Heroa, cuius ipsa se tellus neget
Perferre poenas horrido motu gemens,
Quem luce cassum lucis aeternae fuga
Caelumque moerens asserant coeli genus.

CH.
Quis iste turbae cursus ad limen sacrum?
Nam causa in illis quaelibet credi potest
Nisi sola pietas. hisne tam impuris Deo
Litare sperant manibus?

N.A.
Horrendum, nova
Prodigia & istuc vulgus attonitum trahunt.
Nanque ille pendens trabibus auratis tapes
Multiplicis ostri, scissus in partes duas
Totus recessit: prodita est sacri fides,
Vacuumque Hebraeae gentis arcanum patet.
Fatalis illa gentium quondam tremor
Sacrata Mosi cista, cui denas datum

Servare leges, gemina quam volitans super
Vmbrabat ales, quemque fecundo cibum
In castra rore fudit exempli novo
Docens quietem septima nubes die,
Et virga cuius flore compresso ambitu
Sibi victor Aron cidaris asseruit decus,
Templi illa veteris decora quae fuerant prius
Periere dudum: magno in adyto cernitur
Nil praeter adytum: quicquid ignotum magis
Timuere saecla, panditur: flammis micans
Facibusque templum parte seposita sui
Admisit oculos, sive relligio feros
Pertaesa mores fugit & cerni dedit
Penetrale nudum, sive contemto loci
Horrore sola mente vult numen coli.

CH.

Positone poenis fine quem mors attulit
Natura tandem valuit, & tellus parens
Exanima placido corpora exspectat sinu?
An nuda pendent membra & aspectu impio
Sacrae profanant vesperam noctis ducem?

N.A.

Animos feroces sera relligio subit
Ne non paratos praevia insignis sacri
Deprendat hora. Pontium accedunt ducem:
Laceros cruentis deripi crucibus rogant
Artus, priusquam victima Aegypti memor

Festaeque puras poscerent epulae manus.
Reis duobus, media queis vitae ac necis
Haerebat anima, crura saevis ictibus
Illisa, dirus ossium mugit fragor,
Simulque tenues spiritus rumpit vias.
Nec magis Iësu fata iam functo sua
Cohors pepercit Latia, sed vita vacans
Tremente miles lancea incursat latus.
Patuere ferro viscera & apertis aquas
Venis micantes mixtus effudit cruor.
Sublata postquam corpora & vacuae cruces
Stetere, vultu turba non vno fugit,
Pars moesta, pars attonita. quo ruitis viri?
Mactandum ad agnum? vilis haec nimium hostia est:
Mactastis hominem.

CH.
Fallit ambiguus dies,
An triste vulgus tueor, & muliebribus
Laniata palmis pectora & flentes genas?
At inde tardo miles Ausonius gradu
Trepidans ad altos praesidis tendit lares.

Chorvs Romanorvm militvm.

O *Qui perpetua vectus in orbita*
Curru flammifero tempora dividis,

Ad cuius radios noctivagus chorus
Vultu diffugiunt sidera pallido,
Qua nunc parte poli luminis arbiter
Interceptus abes? quae tenebris via?
Quis surgit medio vesper ab aethere?
Nondum te Tyrijs navita Gadibus
Stridentem Hesperijs fluctibus audijt:
Non coelo rutilas surripuit comas
Nubes imbriferis faeta madoribus:
Non interpositis Luna iugalibus
Fraternis hodie visibus obstitit,
Quae furtiva procul lumina colligens
Pleno circuijt cornua circulo.
An captum magico carmine Thessalae
Te vinxere nurus? quis Phaethon novas
Ignaris manibus frena regens equos
Egit signifero tramite devios?
Quod factum scelus est? quo meruit diem
Nondum nocte data perdere saeculum?
Vt cum visceribus viscera condidit,
Implevitque suis pignoribus patrem
Ieiuni soboles effera Tantali:
Aut cum sacrificae filius Iliae
Terrarum domini conditor imperij
Cum vita pariter funera perdidit

Divisus lacero corpore centies.
An praescripta polo tempora finijt
Natalis superum qui fuerat dies,
Et quo stare prius desierant loco
Hinc nunc astra negant currere longius?
Quae natura tui poena placet tibi?
Quo moles rapitur tanta? quis exitus?
Seu terras iterum fluctibus obruis,
Seu flammis dabitur vasta licentia,
Ibit quo pelagus quod feret omnia?
Supremos cineres quis cinis hauriet?
Quodcunque est solitum quod novat ordinem
Non est hoc hominis, non populi malum:
Aut mundus patitur triste periculum,
Aut mundi dominus. Rursus an impia
Titanum rabies fulmina provocat?
An Pythone malum saevius exstitit,
Lernaeaque draco peste feracior
Coelo vipereas opposuit minas?
Ecquis nunc patrio fletur in aethere
Pressus morte Deus progenies Dei,
Donatore meri largior Evio,
Prosternente feras fortior Hercule,
Intonso medicus maior Apolline?
Nobis praecipue nox gravis incubat.

Gratus quippe Deo sanguis & innocens
His fluxisse locis creditur. hoc fuit
Quod tellus tremuit, quod puduit diem.
At tu summe parens aetheris artifex,
Iratus vitijs, nec rigidus tamen
Confessos venia pellere supplices,
Humani generis crimine perditum
Mundo redde diem. Per semel omnibus
Vnum flagitijs quaere piaculum,
Quod non Threiciae relligio Sami,
Intellecta feris non cecinit lyra,
Non glebae soboles fatidicus puer
Tyrrhenos monuit doctor aruspices.
Idem nostra cruor crimina diluat
Quem nullo meritum crimine fudimus.
Hoc placatus ades sanguine mitior,
Et pro tot populis sontibus vnicum
Insons sume caput. non potuit dari
Aris vlla tuis dignior hostia.

Actvs Qvintvs.

IOSEPHVS ARIMATHENSIS. NICODEMVS.

S*Pectate cives Pontij munus fero:*
*Vt condat homine*m *terra & humanae manus*

Prece obtinendum est. nescit Ausonia indoles
Vel sponte recte facere vel gratis male.
Omne est in vsu facinus: his mortem imputant,
Illis sepulchrum.

NIC.
Parce vanis vocibus
Iosephe, vel, si iusta tam dulce est queri,
Dimitte Romam, quaere propiores reos.
Quem plangis hunc non Romuli occidit genus,
Sed Abrahami. Vera quis sensa explicet
Oraculorum & legis e coelo datae,
Quem mente tota maior inspiret Deus,
Quis dux perennes certior monstret domos,
Pilatus ista curat? an Latio innocens
Sub teste cecidit? criminis falsi artifex
Italum senatus an sacerdotum fuit?
Iudicio in isto Caesarine an Caiaphae
Obtemperatum est? transferas culpam licet,
Iudaea certe corda & ora, oculi quoque
Homicidium fecere: quod superest nefas
Hoc est Quiritum. Quam bene Hebraeis Deus
Manibus pepercit? hoc quoque Italo militi
Invidit aliquis & scelus mallet suum.
Servire adhuc nos querimur? en caedem impiam
Impune licuit facere. quid facere, inquio?
Licuit iubere.

IOS.
Nicodeme vnis ego
Devoveo diris Iliae & Sarae genus.

Pereant vtrique. Tam diu quid fulmina
Cessant & imber piceus & mare pestilens?
Quid Sodoma tandem meruit? Haud vltra tui
Me patria miseret. Saevior Babylonio
Victore victor veniat & castris premat
Vrbem cruentam. bella si non sunt satis,
Foecunda morbos seminet morbis lues
Interque damna crescat. accedat fames;
Nullos recuset impotens rabies cibos:
Cunis in ipsis vagiens ferrum tremat
Infans paternum: redeat in matrem puer.
Dum verberantur moenia incussu gravi
Quaeratur hostis intus, & discors sibi
In se arma vertat populus, in templum saces:
Cognata dirimat agmina obsessor ferus,
Flammisque & ense Solyma vastet moenia,
Trahatque domina compede Isacias nurus:
Nec vincla solvant septies anni decem:
Populos per omnes miser & immiserabilis
Captivus erret populus: hunc iuris sui
Nulla ora, reducem nulla conspiciat dies.
Haec firma maneant vota. nil moror hoc solum,
*Quod ne prema*m *vltra nulla tam gravis est fuga*
Quam non capessam: vel si Hyperboreo procul
Subiecta plaustro littora extorrem vocent,

Quae refuga fluctu Tethijs ambiguo ferit.
Erit ille patria qui patet vero locus.

NIC.
Hic inter alios foedus humanum genus
Insedit error. facta quis culpat sua?
Aliena quis non? magna pars non crimina
Damnat, sed homines, dispari sententia,
Alijs severi iudices, faciles sibi.
Nos, quia profana voce non addiximus
Morti immerentem, iura nec contra & fidem
Scripsit cruentum nostra decretum manus,
Nobis placemus, magna ceu virtus foret
Non esse magni conscium sceleris sibi.
At si fatemur vera, quis forti virum
Defendit ore, quisve corrupta arguit
Livore saevo iudicum suffragia?
Quis commodavit legibus vocem suam?
Sic victa pietas fasque, dum sanctum caput
Illi loquendo, nos tacendo prodimus.
Cum nil timentes feminae illius palam
In nomen irent, nos magistrum agnoscere
Segnes pavori noctis vmbram obtendimus.
Iosephe, tandem nostra sese aperit fides,
Sed in peremtum.

IOS.
Vera tu, fateor, mones.
Sed ille rapiens redditum vesper diem
Cura peragere iusta nos vigili iubet.

Non longe ab ipso Golgothae infamis iugo
Subter virentes arborum tegitur comas
Purum recensque rupis excisae cavum,
Nondum occupata manibus sacris domus.
Tumulum senectae nuper electum meae
Nunc melior hospes habitet. insignis viri
Notet sepulchrum magnus hiscenti lapis
Oppositus antro. Quis scit an mox sanctior
Adveniat aetas, turba cum hanc sedem frequens
Et flexa regum capita pro templo colant,
Dignamque credant & mari & ferro peti?

NIC.
Aqua pura fontis, vosque odoriferae plagae
Cari liquores, saeva quos tumuli fugit
Tabes edacis, tingite hos vultus piös,
Intrate penitus ora. Non Deus hoc sinat,
Non fata, morti liceat vt quicquam amplius
Istos in artus. Si quae relligio inferis,
Non foeda tabes ossibus nudis fluet,
Nec corpus illud vlla dissolvet dies.

IOHANNES, MARIA MATER IESV.

V*eneranda virgo, certa progenies ducis*
Sub iura cuius ivit Euphratis vadum

Quicquid rubentes inter & fluctus iacet,
Vtcunque casus asperi mentem premunt,
Evince luctus, sume avitos spiritus
Regum ille sanguis. Fata te in tuto locant.
Fortuna vires ipsa consumsit suas
Toties nocendo. post patrum raptas opes
Translataque olim sceptra in externas manus,
Quod te vetaret esse securam fuit
Res vna, natus. ille te absolvit metu:
Timere iam nil orba paupertas potest.

MA.

Lugere uobis forte Iohannes novum est:
Ego nata in hoc sum: ter decem annis amplius
Non aliud egi. nulla me species mali
Fefellit: ex quo casta coelesti satu
Detumuit alvus, dira mihi dira omnia
Cecinere vates: vidit haec Simeon senex,
Imaque in anima vulnus aspexit meum.
Cum lancinatos inter infantum greges
Peteretur vnus regio ferro puer,
Nondum ille tantis fecerat miraculis
Sese invidendum, perfidos nondum dolos
Et ficta quicquid turba Pharisaei tegunt
Ipse arguendo traxerat caput in suum:
Spretor sacrorum, civica armorum tuba
Nondum audiebat: vna adhuc erat illius

Culpa esse natum. non tamen me terruit
Ferus ille dominus & suis etiam nocens:
Non similis heres, cuius instruxit dapes
Cervix recisa vatis, & amori impia
Donatus oculos pavit incestos cruor:
Non plebs recusans liberas voces pati
Et mille manibus saxa iaculatus furor.
Instare nullum credidi nobis malum
Quo maius esse poterat. exemplo carens,
Quod nulla genitrix timuit, hoc solum fuit
Ego quod timerem. Misera, num voces meo
Quaeram dolori, potius an luctus premam?
O magne (nanque hoc credo nunc etiam) Deus
Cur ad minora regna venienti mea
Tibi placuit alvus? cur ego ad poenam tibi
Electa mater? nulla certe femina
*Quae peperit hominem, quae virum fecit patre*m,
Tam saeva passa est. nulla progeniem parens
Melius adepta est, nulla peius perdidit.

IOH.
*Quis maior aures pla*nctus *assuetas ferit?*
Quod corpus istud Tyria quod velo tegit
Candente sidon? ille quis venas senex
Adhuc fluentes imbre odorato rigat?
Quis adstat alter? impetu quanto ruit
Muliebre vulgus? Fallor & moestos genis

Subito micantes lachrimae vultus gravant,
An vera video? Mater, illi artus tui,
Tuus ille sanguis. i, rape extrema oscula:
Imple parentem: filij hoc restat tibi.

MAR.
Anima heu longis defessa malis
In maiores suffice luctus,
Dum crudeles apud exequias
Suprema dolor munera solvit.
Liceat niveum tollere peplum,
Carosque semel cernere vultus.
Tune ille miser? talemne tuus
Mihi te populus nate remittit?
Talem Solyme spectare iubet,
Solyme cordi dilecta tuo?
Video fossum mucrone latus
Et traiectas vulnere palmas
Et qui ferro patuere pedes.
Melius melius Phoebe latebas:
Quid ad haec nobis monstranda redis?
Gens aetherei conscia motus,
Vosque imprimis quorum pietas
Partus olim venerata meos,
Coeli inversas cernite leges:
Illum mecum lugete magi,
Quem signavit nova lux genitum,

Tenebrae occisum docuere novae.
Spes afflictae sola parentis,
Quo non piguit vivere vivo,
Nobis redijt modo rapta dies,
Te demersum nox alta premit.
Vtinam planctus, vtinam notas
Matris lachrimas nate videres.
Ego sum thalamis intacta parens,
Quae te verbo foecunda tuli,
Onus ignotum cum virginei
Stupuere sinus, mirique novem
Crevere tuo pondere menses.
Ego sum cuius iam maturo
Ventre labores lare sub tenui
Regis proavi patria vidit.
Hoc tibi fluxit de fonte liquor.
Hoc sedisti sarcina collo
Pelusiacis advena regnis,
Pharos exilijs cum fida tuis
Veteris culpae probra redemit.
Iudae soboles Memphide peior,
Si iam finem cepit rabies
Et te nostri miserere potest,
Longas mortis mihi deme moras:
Aut si natus nondum satis est,

Adijce matrem.
O nate nate, quicquid hic oculi vident,
Hoc quod pependit, quod mori potuit meum est,
Meumque totum: nullus in partem venit
Genitor, nec alter vindicat quicquam tui.
Ergo omnis vni pectori incumbit dolor
Quod te aluit & te gessit. Ingratus bona
Nescivit orbis, damna nec sentit sua.
Inops & indefensus obijsti necem,
Et nunc iaces invltus. ex illis quoque
Te dante gressus qui receperunt suos
Nemo accucurrit: ipsa nec turba aureae
Ignara lucis ante contactus tuos
Ad te videndum venit: atque aliquis cui
Per te redivit vita te patitur mori.

IOH.
Vera ista quereris vera. nos toto cohors
Electa mundo filij comites tui
En vnde, quo decidimus? in nobis scelus
Omne est repertum. noster est qui vendidit,
Et qui eieravit: nec nota quisquam vacat:
Fugere cuncti. Doctor o veri vnice,
Amore nobis frater, imperio parens
Ignosce lapsis: ille ego ante alios tuus,
Ego quem sacrato nox recumbentem sinu

Hesterna vidit, si quid affectus habes
Veteris per illum, domine, te affectum rogo:
Perque hanc parentem cuius in curam tibi
Ego dictus haeres. hanc ego ex aequo miser
Solandus ipse solor vt possum tamen.
Iam parce mater luctibus iustis quidem
Sed temperandis, & tuis fulci bonis
Animum labantem. Laudibus crevit tuis
Antiqua vatum charta: te caram Deo
Terras per omnes nulla non aetas canet.
Senioris aevi decora, quam longe tibi
Cessere matres? nulla sic genuit parens,
Et nulla tantum. Foeta in aetate vltima
Quae temere risi sensit oracli fidem,
Et illa genitrix, cuius in Pharia puer
Proiectus alga vincere vndarum minas
Iam didicit infans, prole non certant tibi.
Exigua loquimur. Ipse te observat polus:
Festae tenebras noctis irradians face
Coelestis aulae turma parienti adstitit,
Cunasque adorans igneus superum chorus
Genitale cecinit carmen, & nixus sacros
Imitatus aether astra parturijt nova.

MA.
Fugiunt dolores. laetior praecordia
Subit ille motus, quem pudico pectore

Puella sensi, cum mihi interpres Dei
Spopondit vterum, fataque extimuit diu
Tam magna matrem gerere vix docilis pudor.
Maiora iam prospicio, & ante oculos meos
Omne est futurum. Nate tu vadis pias
Nunc inter animas maior: assurgit tibi
Sanctus parentum populus & coelum suo
Debet nepoti. Iam tuos mors pallida
Sequitur triumphos, dum remolito novus
Exis sepulchro. non diu terris tamen
Spectandus, en mox totus ad patrem redis.
Inde ex superna sede pacatis bonus
Das iura populis: mille te linguae colunt:
Nec meta regno: trans & Oceanum tonat
Phoebumque nomen: ferrum & hostiles nihil
Nocent furores: vincis, ac magni duces
Augusta pedibus sceptra subijciunt tuis.
Quin tempus illud meta saeclorum prope est,
Cum nube in alta tot sedebis gentium
Quaesitor, orbe cum reformato manet
Nox una sontes, vna purgatos dies.

FINIS.